

1. DANĚ Z PŘÍJMŮ

A) Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníci daně: Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby.

Poplatníci, kteří mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

Poplatníci, kteří podle předchozího odstavce nebo mezinárodní smlouvy nemají daňovou povinnost vztahující se i na příjmy ze zdrojů v zahraničí, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

Daňové přiznání je povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Daňové přiznání je povinen podat i ten, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu.

Daňové přiznání není povinen podat poplatník, který měl v roce 2008 příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky podle § 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), pouze od jednoho a nebo postupně od více plátců daně včetně doplatků mezd od těchto plátců. Podmínkou je, že poplatník podepsal u všech těchto plátců daně na zdaňovací období 2008 prohlášení k dani podle § 38k zákona, a vyjma příjmů od daně osvobozených a příjmů, z nichž je vybírána daň srážkou sazbou daně, nemá jiné příjmy vyšší než 6 000 Kč. Rovněž není povinen podat daňové přiznání poplatník, jemuž plynou pouze příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky ze zahraničí, které jsou vyjmuty ze zdanění.

Daňové přiznání za zdaňovací období je ale povinen podat poplatník uvedený v § 2 odst. 3 zákona, který uplatňuje slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) až e) zákona, nebo daňové zvýhodnění anebo nezdanitelnou část základu daně podle § 15 odst. 3 a 4 zákona. Daňové přiznání je povinen podat též poplatník, kterému byly vyplaceny nebo který jiným způsobem obdržel příjmy ze závislé činnosti a nebo funkční požitky za uplynulá léta, které se nepovažovaly za jeho příjmy ve zdaňovacím období, kdy byly zúčtovány plátcem daně v jeho prospěch.

Daňové přiznání má povinnost též podat poplatník, který měl v roce 2008 příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků ze zdrojů na území České republiky od více plátců současně, z nichž byla sražena záloha na daň. Daňové přiznání není povinen podat též poplatník, jemuž plynuly pouze příjmy ze závislé činnosti a z funkčních požitků ze zahraničí, které jsou vyjmuty ze zdanění. Daňové přiznání je povinen podat poplatník uvedený v § 2 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), který uplatňuje slevu na dani podle § 35ba odst. 1 písm. b) až e) zákona (na manželku, částečný invalidní důchod, plný invalidní důchod, je držitelem průkazu ZTP/P) a daňové zvýhodnění.

Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2008 jsou poplatníci povinni podat nejpozději do úterý 31. března 2009. Poplatníkům, jimž přiznání zpracovává daňový poradce, nebo poplatníkům, kteří mají podle zvláštního zákona povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem, se lhůta prodlužuje do úterý 30. června 2009.

Zemře-li poplatník dříve, než bylo podáno přiznání k dani, je právní nástupce s výjimkou právního nástupnictví státu povinen podat přiznání za zemřelého poplatníka do šesti měsíců po jeho úmrtí. Je-li právních nástupců více, podá přiznání kterýkoliv z nich. Nedohodnou-li se, který z nich přiznání podá, určí jej správce daně. Přejde-li právní nástupnictví na stát, tato povinnost nenastává. Není-li právní nástupce znám, podá přiznání zmocněnec ustanovený správcem daně. Zmocněnec ustanovený správcem daně podá přiznání do tří měsíců po svém ustanovení. Správce daně může lhůtu tří měsíců na žádost právního nástupce nebo zmocněnce prodloužit.

B) Daň z příjmů právnických osob

Poplatníci daně: Poplatníky daně z příjmu právnických osob jsou osoby, které nejsou fyzickými osobami.

Poplatníci, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání (§ 18 odst. 3 zákona) daňové přiznání nepodávají, pokud nemají příjmy, které jsou předmětem daně, nebo mají pouze příjmy od daně osvobozené (§ 19 zákona) a příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně (§ 36 odst. 2), a nebo nemají povinnost uplatnit postup podle § 23 odst. 3 písm. a) bodu 9 zákona. Daňové přiznání nepodávají veřejné obchodní společnosti.

Daňová povinnost poplatníků, kteří **mají** své sídlo na území České republiky, se vztahuje jak na příjmy ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zahraničí.

Daňová povinnost poplatníků, kteří **nemají** své sídlo na území České republiky, se vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky.

Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob se za zdaňovací období vymezená v § 17a zákona podávají nejpozději do tří měsíců po jejich uplynutí; bude-li zdaňovacím obdobím kalendářní rok 2008, podává se přiznání nejpozději do úterý 31. března 2009. Jsou-li poplatníci povinni na základě zvláštního zákona mít účetní závěrku ověřenou auditorem nebo předkládá-li jejich daňové přiznání daňový poradce, podává se přiznání nejpozději do šesti měsíců po uplynutí příslušného zdaňovacího období, z nichž za zdaňovací období kalendářního roku 2008 nejpozději do úterý 30. června 2009.

Společná ustanovení k daním z příjmů

Splatnost daně: Poplatník je povinen po uplynutí zdaňovacího období, za které se daň vyměřuje, podat daňové přiznání, daň si sám vypočítat a zaplatit ji místně příslušnému finančnímu úřadu, popřípadě tomuto správci daně uhradit rozdíl mezi zaplacenými zálohami na daň a daní vypočtenou v daňovém přiznání, je-li vypočtená daň vyšší, a to v zákonné lhůtě pro podání přiznání. Na úhradu skutečné výše daně se započtou pouze zálohy, jejichž lhůty splatnosti spadaly do příslušného zdaňovacího období, zaplacené před uplynutím zákonné lhůty pro podání daňového přiznání.

Splatnost záloh na daň v roce 2009:

Zálohy na daň z příjmů se platí v průběhu zálohového období. Zálohovým obdobím se rozumí období od prvního dne následujícího po uplynutí posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání za minulé zdaňovací období do posledního dne lhůty pro podání daňového přiznání za následující zdaňovací období. Při stanovení výše a periodicity záloh se vychází z poslední známé daňové povinnosti, vymezené v § 41 odst. 1 platného znění zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Za poslední známou daňovou povinnost se pro výpočet periodicity a výše záloh považuje rovněž částka, kterou si poplatník sám vypočetl a uvedl v daňovém (dodatečném) přiznání za období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období, s platností od následujícího dne po dni podání do účinnosti další změny poslední známé daňové povinnosti.

Přitom je nutné mít na zřeteli, že kalendářní rok 2009, pokud není totožný se zdaňovacím obdobím podle § 17a písm. a) zákona, se člení na zbývající část předchozího zdaňovacího období, počínající dnem 1. ledna 2009 a část následujícího zdaňovacího období, končící dnem 31. prosince 2009, jehož začátek připadá na jiný den než 1. leden 2009, a přitom se jedná buď o první den účetního období hospodářského roku (§ 17a písm. b) zákona) nebo rozhodný den fúze nebo převodu jmění na společníka anebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva (§ 17a písm. c) zákona) anebo první den účetního období, které je delší než nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců (§ 17a písm. d) zákona).

Ve zdaňovacích obdobích nebo částech zdaňovacích období, která spadají do roku 2009, zálohy na daň

- a) neplatí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč a dále obce a kraje,
- b) se šestiměsíční periodicitou platí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla 30 000 Kč, avšak nepřesáhla 150 000 Kč, a to ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti; první záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období a druhá splatná do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období,

c) s tříměsíční periodicitou platí poplatníci, jejichž poslední známá daňová povinnost přesáhla 150 000 Kč, a to ve výši 1/4 poslední známé daňové povinnosti; první záloha je splatná do 15. dne třetího měsíce zdaňovacího období, druhá záloha je splatná do 15. dne šestého měsíce zdaňovacího období, třetí záloha je splatná do 15. dne devátého měsíce zdaňovacího období a čtvrtá záloha je splatná do 15. dne dvanáctého měsíce zdaňovacího období.

V roce 2009 jsou zálohy na daň z příjmů splatné

a) u právnických osob, jestliže jejich zdaňovacím obdobím je kalendářní rok podle § 17a písm. a) zákona, a u fyzických osob vždy, pokud jim vznikne zálohová povinnost

- do pondělí	16. března	2009	(první čtvrtletní záloha),
- do pondělí	15. června	2009	(druhá čtvrtletní nebo první pololetní záloha),
- do úterý	15. září	2009	(třetí čtvrtletní záloha),
- do úterý	15. prosince	2009	(čtvrtá čtvrtletní nebo druhá pololetní záloha);

b) u právnických osob, pokud do roku 2009 spadají dvě navazující části zdaňovacích období hospodářského roku podle § 17a písm. b) zákona, jestliže do některého z následujících kalendářních měsíců připadne

- šestý nebo dvanáctý měsíc zdaňovacího období hospodářského roku, v němž se platí dvě zálohy nebo
- třetí, šestý, devátý nebo dvanáctý měsíc zdaňovacího období hospodářského roku, v němž se platí čtyři zálohy

v 1. pololetí 2009			ve 2. pololetí 2009		
- do čtvrtka	15. ledna	2009,	- do středy	15. července	2009,
- do pondělí	16. února	2009,	- do pondělí	17. srpna	2009,
- do pondělí	16. března	2009,	- do úterý	15. září	2009,
- do středy	15. dubna	2009,	- do čtvrtka	15. října	2009,
- do pátku	15. května	2009,	- do pondělí	16. listopadu	2009,
- do pondělí	15. června	2009,	- do úterý	15. prosince	2009;

např. pro zdaňovací období hospodářského roku od 1. září 2008 do 31. srpna 2009 a navazující zdaňovací období hospodářského roku od 1. září 2009 do 31. srpna 2010, se zálohami splatnými s tříměsíční periodicitou

- do pondělí	16. února	2009	(druhá záloha za hospodářský rok od 1. září 2008 do 31. srpna 2009),
- do pátku	15. května	2009	(třetí záloha za hospodářský rok od 1. září 2008 do 31. srpna 2009),
- do pondělí	17. srpna	2009	(čtvrtá záloha za hospodářský rok od 1. září 2008 do 31. srpna 2009),
- do pondělí	16. listopadu	2009	(první záloha za hospodářský rok od 1. září 2009 do 31. srpna 2010).

Poplatníci se zdaňovacími obdobími podle § 17a písm. c) a d) zákona si odvodí konkrétní termíny splatnosti záloh v roce 2009 podle zásad stanovených v § 38a zákona o daních z příjmů.

Poplatník není povinen platit zálohy na daň, jestliže skončil činnost, z níž mu plynuly zdanitelné příjmy nebo zanikl zdroj zdanitelných příjmů, a to od splátky následující po dni, v němž došlo ke změně rozhodných skutečností; tyto skutečnosti je poplatník povinen oznámit správci daně.

Postup při podávání daňového přiznání ve zvláštních případech:

Zanikne-li poplatník bez provedení likvidace, je jeho právní nástupce nebo orgán, který o zrušení rozhodl, povinen podat do konce následujícího měsíce od jeho zániku přiznání za uplynulou část zdaňovacího období.

V případě likvidace trvá daňová povinnost i povinnost podávat každoročně daňové přiznání až do skončení likvidace. Ke dni ukončení činnosti provede poplatník účetní závěrku a nejpozději do konce následujícího měsíce podá daňové přiznání. Po skončení likvidace je likvidátor povinen podat do konce následujícího měsíce přiznání za uplynulou část zdaňovacího období.

Při zrušení stálé provozovny na území České republiky jsou subjekty se sídlem v cizině povinny podat daňové přiznání **nejpozději** do konce následujícího měsíce za uplynulou část roku.

Při insolvenčním řízení je poplatník povinen podat **nejpozději** do 30 dnů ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku přiznání za část zdaňovacího období, která uplynula do dne předcházejícího účinnosti tohoto rozhodnutí. Dále se přiznání podává:

- v průběhu insolvenčního řízení, a to za období ode dne účinnosti rozhodnutí o úpadku do konce zdaňovacího období, v němž bylo toto rozhodnutí vydáno, a v dalším průběhu řízení o úpadku, za každé ukončené období shodné se zdaňovacím obdobím kalendářního roku nebo hospodářského roku, a to v zákonných lhůtách pro podání přiznání za zdaňovací období,
- ke dni přechodu oprávnění nakládat s majetkem náležejícím do majetkové podstaty z insolvenčního správce na daňový subjekt nebo opačně (zejména při přeměně reorganizace v konkurs), ke dni předložení konečné zprávy, ke dni podání návrhu na zrušení konkursu, ke dni zrušení konkursu nebo ke dni splnění jiného způsobu řešení úpadku, a to za uplynulou část zdaňovacího období, za kterou nebylo dosud přiznání podáno, a přiznanou daň zahrnout do příslušného dokumentu.

Dojde-li k převodu poslední části privatizovaného majetku státního podniku na ministerstvo, jemuz přísluší s tímto privatizovaným majetkem hospodařit, je státní podnik povinen podat přiznání za uplynulou část zdaňovacího období do konce následujícího měsíce ode dne, kdy k tomuto převodu došlo, a to i v případě, že k tomuto převodu dojde v průběhu posledního kalendářního měsíce ve zdaňovacím období.

Daňové přiznání se dále podává též za období předcházející

- rozhodnému dni fúze nebo převodu jmění na společnost nebo rozdělení společnosti nebo družstva, za které nebylo dosud daňové přiznání podáno, není-li tento rozhodný den prvním dnem kalendářního roku nebo hospodářského roku, a to **nejpozději** do konce měsíce následujícího po měsíci, do něhož spadá den rozhodnutí valné hromady nebo společníků nebo členské schůze družstva o fúzi nebo převodu jmění na společnost nebo rozdělení společnosti nebo družstva, není-li rozhodný den fúze nebo převodu jmění na společnost nebo rozdělení společnosti nebo družstva prvním dnem kalendářního roku nebo hospodářského roku; podáním daňového přiznání v těchto případech není povinnost podat daňové přiznání podle zákona o správě daní a poplatků splněna, pokud nedojde k zapsání přeměny společnosti nebo družstva do obchodního rejstříku,
- dni zápisu změny právní formy komanditní společnosti na jinou obchodní společnost nebo družstvo a změny právní formy akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným anebo družstva na veřejnou obchodní společnost nebo komanditní společnost, za které nebylo dosud daňové přiznání podáno, a to **nejpozději** do konce měsíce následujícího po měsíci, do něhož spadá den předcházející dni zápisu změny právní formy komanditní společnosti na jinou obchodní společnost nebo družstvo a změny právní formy akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným anebo družstva na veřejnou obchodní společnost nebo komanditní společnost,
- změně zdaňovacího období z kalendářního roku na hospodářský rok nebo naopak, za které nebylo dosud daňové přiznání podáno, a to **nejpozději** do konce měsíce následujícího po měsíci, do něhož spadá den předcházející prvním dni hospodářského roku nebo kalendářního roku při změně účetního období.

Ve výše uvedených případech je daňová povinnost splatná ve lhůtě pro podání přiznání.

Zákonná úprava: Daň z příjmů upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákonů č. 35/1993 Sb., č. 96/1993 Sb., č. 157/1993 Sb., č. 196/1993 Sb., č. 323/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 85/1994 Sb., č. 114/1994 Sb., č. 259/1994 Sb., č. 32/1995 Sb., č. 87/1995 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 149/1995 Sb., č. 248/1995 Sb., č. 316/1996 Sb., č. 18/1997 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 209/1997 Sb., č. 210/1997 Sb., č. 227/1997 Sb., č. 111/1998 Sb., č. 149/1998 Sb., č. 168/1998 Sb., č. 333/1998 Sb., č. 63/1999 Sb., č. 129/1999 Sb., č. 144/1999 Sb., č. 170/1999 Sb., č. 225/1999 Sb., č. 17/2000 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 72/2000 Sb., č. 100/2000 Sb., č. 103/2000 Sb., č. 121/2000 Sb., č. 32/2000 Sb., č. 241/2000 Sb., č. 340/2000 Sb., č. 492/2000 Sb., č. 117/2001 Sb., č. 120/2001 Sb., č. 239/2001 Sb., č. 453/2001 Sb., č. 483/2001 Sb., č. 50/2002 Sb., č. 128/2002 Sb., č. 198/2002 Sb., č. 210/2002 Sb., č. 260/2002 Sb., č. 308/2002 Sb., č. 575/2002 Sb., č. 162/2003 Sb., č. 438/2003 Sb., č. 19/2004 Sb., č. 47/2004 Sb., č. 49/2004 Sb., č. 257/2004 Sb., č. 280/2004 Sb., č. 359/2004 Sb., č. 360/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 669/2004 Sb., č. 676/2004 Sb., č. 179/2005 Sb., č. 217/2005 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 357/2005 Sb., č. 441/2005 Sb., č. 530/2005 Sb., č. 545/2005 Sb., č. 552/2005 Sb., č. 56/2006 Sb., č. 57/2006 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 179/2006 Sb., č. 189/2006 Sb., č. 203/2006 Sb., č. 223/2006 Sb., č. 245/2006 Sb., č. 264/2006 Sb., č. 267/2006 Sb., č. 29/2007 Sb., č. 67/2007 Sb., č. 159/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 362/2007 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 482/2008 Sb., a č. 2/2009 Sb., a nálezů Ústavního soudu č. 3/2000 Sb. a č. 145/2002 Sb.